

Vereniging voor katholiek
en christelijk onderwijs

Bijzondere school stichten Meer Ruimte voor Nieuwe Scholen

mr. A.A. (Arditza) de Groot
in opdracht van PCPO Midden-Brabant en Delta Onderwijs

Historisch perspectief

- Vrijheid van onderwijs 1848 → gelijke bekostiging 1917
- Stichten sinds jaren '20/30 via 'richtingen'

Een fundamentele oriëntatie, ontleend aan een welbepaalde godsdienstige overtuiging of levensbeschouwing, die hier te lande waarneembaar moet zijn als een brede geestelijke stroming met voldoende samenhang onder de achterban.

RK, PC, reformatorisch, gereformeerd, evangelisch, interconfessioneel, joods, islamitisch, hindoeïstisch, vrije school, algemeen bijzonder, humanistisch

Procedure schoolstichting vóór WMRNS

- Starten bijzondere school alléén op basis van erkende richting.
- Relatief 'simpele' procedure:
 - voldoende (theoretisch) leerlingpotentieel aantonen.
- Basisonderwijs:
 - Aanvraag tot opneming in het Plan van Scholen indienen bij Gemeenteraad.
 - Besluit tot opname in Plan, dan vraagt Gemeenteraad de Minister het Plan goed te keuren. Bij goedkeuring komt school voor bekostiging in aanmerking.
- Voorgezet onderwijs:
 - Aanvraag bij Minister en Minister beslist of de school voor bekostiging in aanmerking kan worden gebracht.

Wet Meer Ruimte voor Nieuwe Scholen

- Wetsvoorstel 35 050 ingediend 4 oktober 2018
 - Wijziging van diverse onderwijswetten door het wijzigen van de systematiek van het in aanmerking brengen voor bekostiging van nieuwe openbare en bijzondere scholen zodat er meer ruimte is voor een nieuw onderwijsaanbod.
 - In werking getreden:
 - 1 november 2020 voor voortgezet onderwijs.
 - 1 februari 2021 voor basisonderwijs.

Wat is er veranderd?

WHAT'S
NEW?

- I. 'Richting' als bepalende factor in de scholenplanning losgelaten.
- II. Rol gemeente (basisonderwijs): Geen vaststelling Plan van Scholen; aanvraag bij Minister.
- III. Gesprek in de regio.
- IV. 'Directe' belangstellingmeting.
Onder Meer Ruimte voor Nieuwe Scholen wordt niet meer gekeken naar de theoretische belangstelling voor de school (op basis van de richting), maar moet actief de daadwerkelijke belangstelling aangetoond worden onder ouders in de omgeving.
- V. Kwaliteitscheck door Inspectie voor het Onderwijs.

Geheel nieuwe procedure

- I. Initiatiefnemer meldt initiatief bij DUO in de maand juni.
- II. DUO publiceert beschrijving beoogde school in de maand juli op DUO.nl
 - Ouderverklaringen (<15 oktober)
 - (marktonderzoek in bepaalde gevallen)
- III. Initiatiefnemer nodigt 'de regio' uit voor gesprek vóór 15 september.
- IV. Initiatiefnemer dient aanvraag in bij Minister vóór 1 november.
- V. Minister besluit op aanvraag vóór 1 juni.
- VI. School start per augustus jaar erop ("jaar 2", eventueel uitloop naar "jaar 3" op verzoek initiatiefnemer of gemeente).

Gesprek in de regio

- Aanvrager is verplicht om voor gesprek uit te nodigen :
 - Gemeente.
 - Samenwerkingsverband.
 - Schoolbesturen in de regio.
- Bedoeld ter stimulering van samenwerking.
- Bijvoorbeeld 'onderbrengen' van initiatief op bestaande school.
- Tijdige aankondiging huisvestingsbehoefte.

Aanvraag (startdocument)

Het startdocument bestaat uit:

- I. De belangstellingsmeting (en de uitwerking hiervan in een wettelijk voorgeschreven prognose);
- II. Beschrijving hoe de school van plan is onderwijs van goede kwaliteit te leveren (zes deugdelijkheidseisen en zes overige elementen van kwaliteit);
- III. Blijk dat de initiatiefnemer de gemeente, het samenwerkingsverband en de andere bestaande schoolbesturen in het voedingsgebied heeft uitgenodigd voor overleg ('gesprek in de regio');
- IV. Procedurele stukken, zoals verklaringen omtrent gedrag (VOG's), statuten van de rechtspersoon en een KvK-uittreksel.

Kwaliteitstoets vooraf door Inspectie

- Aanvrager dient startdocument in met eigen zienswijze over kwaliteit (deugdelijkheidseisen) → toets door Inspectie.
- Daarnaast gesprek tussen aanvrager en Inspectie.
- Advies door Inspectie aan Minister, onderdeel van beoordeling aanvraag.

Deugdelijkheidseisen

- Beoordeling kwaliteit door Inspectie op **6 deugdelijkheidseisen**:
 - Inhoud van het onderwijs.
 - Afstemming van het onderwijs op het niveau van de leerlingen.
 - Voorzieningen voor leerlingen met een extra ondersteuningsbehoefte.
 - Inrichting van de onderwijstijd.
 - Burgerschapsonderwijs.
 - Vormgeving van de bestuursstructuur.

Overige elementen van kwaliteit

- Geen onderdeel van beoordeling Inspectie, maar wel verplicht onderdeel van startdocument:
 - Bewaken en verbeteren van de kwaliteit van het onderwijs.
 - Veiligheid op school.
 - Kansen voor kinderen (lokale educatieve agenda/kinderopvang).
 - Medezeggenschap.
 - Personeelsbeleid (formatie en bekwaamheden).
 - Bedrijfsvoering: de (beleidsrijke) meerjarenbegroting, ouderbijdrage en huisvestingsverwachtingen.

Overige elementen van kwaliteit

“Eventuele ‘tekortkomingen in de overige elementen van kwaliteit’ worden door de Inspectie als aandachtspunten aan de initiatiefnemer meegegeven. Deze tekortkomingen dienen tevens als aanknopingspunten voor het vervolgtoezicht na de start.”

(zie Eerste Kamer, vergaderjaar 2019-2020, 35 050, E, pagina 4 en 5).

Beslissing op aanvraag

- De Minister besluit op basis van de belangstellingsmeting, advies van de Inspectie en de stichtingsnorm.
 - Beslissing voor 1 juni of school met ingang van 1 augustus van het kalenderjaar volgend op het besluit van de Minister voor bekostiging in aanmerking wordt gebracht.
- Rol gemeente?
 - De gemeente heeft in de WMRNS geen rol meer bij het beoordelen van aanvragen.

Zienswijze burgemeester en wethouders

“De regering wil recht doen aan de vrijheid van onderwijs. De beoordeling van een aanvraag vindt in alle gevallen plaats op basis van wettelijke criteria, met een advies van de inspectie en uiteindelijk een besluit van de minister. Het past daarin niet om gemeenten en bestaande scholen middelen te geven om een nieuwe school tegen te houden. Wel kunnen gemeenten hun zienswijze bij de Minister kenbaar maken over de komst van een nieuwe school (zie de artikel 75, twaalfde lid, WPO)”.

Uit de memorie van antwoord van 14 januari 2020 (Eerste Kamer, vergaderjaar 2019–2020, 35 050, C)

Zienswijze burgemeester en wethouders

- B&W hebben de mogelijkheid om vóór 1 november een zienswijze in te dienen over de aanvraag.
 - Dus vóór de datum waarop een aanvraag voor een nieuwe school moet zijn ingediend.
 - Via een amendement in de WPO en WVO.

Zienswijze burgemeester en wethouders

Zienswijze B&W enige invloed op het besluit van de Minister?

- Nieuwe wetgeving; geen voorbeelden of jurisprudentie bekend.
- Besluit van de Minister zal enkel gebaseerd (kunnen) worden op de eisen van de wet.

(de belangstellingsmeting, advies van de Inspectie en de stichtingsnorm)

Rechtsbescherming

- Minister besluit of school in aanmerking komt voor bekostiging.
- Besluit is een besluit in de zin van de Algemene wet bestuursrecht.
- Bestuursrechtelijke rechtsmiddelen.

Huisvesting

- In geval van positief besluit is de gemeente verplicht in huisvesting te voorzien (zorgplicht).
 - Vanaf moment officiële aanvraag 21 maanden.
 - Vanaf besluit tot bekostiging 14 maanden.

Initiatiefnemer of gemeente kan aanvraag uitstel start school (een jaar) indienen bij bijzondere omstandigheden. Voorbeelden van bijzondere gevallen zijn grondige aanpassingen nodig om tot een voorziening in de huisvesting te komen of dat het gaat om een nieuwbouwwijk waarvan de woningbouw vertraagd is.
- Verordening voorzieningen huisvesting onderwijs.

Nb. WPO bevat geen bepaling waaruit volgt dat school gehuisvest moet worden in beoogde vestigingspostcode.

Tijdslijn aanvraag tot start school

Hebben we alles besproken...?

- Vragen?